N:o 4. Redaktör: ADOLF LINDGREN. Förläggare: HUSS & BEER. Stockholm den 15 Februari 1883. Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr. Qvartal 2 kr. Lösn:r 25 öre. Årg. 3.

X. Scharwenka. E. Sauret.

Enligt löfte meddela vi nu porträtt af dessa berömda konstnärer, jämte några korta data ur deras lefnad.

Xaver Scharwenka föddes d. 6 jan. 1850 i Samter (provinsen Posen), hvarest fadern var byggmästare, absolverade jämte sin bror Philipp gymnasiet i Posen, dit föräldrarne 1859 öfverflyttat, och blef, då desamma 1865 flyttade till Berlin, lärjunge vid Kullaks akademi. Hans speciallärare i Berlin voro Kullak i piano och Wüerst i komposition. Straxt efter slutad treårig skoltid blef han 1868 anställd som lärare vid nyss nämnda akademi, uppträdde 1869 för första gången såsom pianist i Sångakademien med stor framgång och gjorde sig snart vidare bekant genom flere konserter i Berlin och andra stora städer. 1874 nedlade han sin ställning som lärare, har sedan dess uppträdt i nästan alla Europas länder såsom konsertspelare och firar i synnerhet i nyaste tid verkliga triumfer. Den 1 okt. 1881 öppnade han i Berlin med utmärkta lärarekrafter ett eget konservatorium. Äfven såsom komponist intager Scharwenka en ansedd ställning; hans första pianokonsert (B-moll), först vederbörligen uppskattad af Liszt, är med rätta allmänt högt aktad och spelas öfver allt. Han har äfven skrifvit en andra konsert i C-moll. Dessutom är att framhäfva två pianotrior, en pianoqvartett, en cellosonat, en violinsonat, två pianosonater och många smärre pianostycken. Alla hans kompositioner ega nerv, tändande rytmik och intressant harmoni; ofta visa de en nationelt polsk kolorit.

På väg till Norden har Scharwenka nyligen låtit höra sig å philharmoniska konserten i Hamburg och på en kammarmusiksoaré derstädes. Han prisas derifrån mycket för sitt sångbara utförande af Andantet i Beethovens F-mollsonat Op. 57, och äfven hans egna kompositioner — Menuett, polsk dans, Novellett och Staccato-etyd — framstälde honom som en musiker med välde öfver formen och rik fantasi. Hans Staccato-etyd är ett stycke med sådana svårigheter, att få torde vara i stånd att spela det efter.

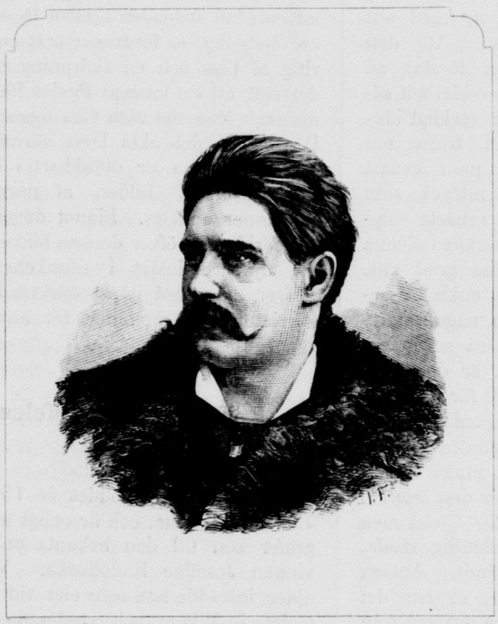

Xaver Scharwenka.

Emile Sauret.

Emile Sauret är två år yngre och fransman. Han såg dagen i Dun le Roi i Cher d. 22 maj 1852, ådrog sig snart Bériots uppmärksamhet och blef hans lärjunge, den siste han haft. Sauret började redan vid tidig ålder att resa

och uppträda med sin violin i Frankrikes och Italiens förnämsta städer, i Wien och London 1866. År 1872 gjorde han med Strakosch sitt första besök i Förenta staterna, det andra gjorde han 1874—76. I Newyork blef han bekant med Bülow och Rubinstein, och vid sin återkomst till Leipzig välkomnades han af den senare, som då vistades der för repetitionerna på »Das verlorene Paradies». Sauret gjorde sin debut i Gewandhaus i maj 1876 med Mendelssohns konsert, och blef på det varmaste mottagen. Han återvände likväl omedelbart till Amerika, och det var icke förr än han återkommit derifrån 1877 och gjort två långa och ytterst framgångsrika turnéer genom Tyskland och Österrike, som hans rykte blef stadgadt i hans fosterland. Han har spelat i Gewandhaus hvarje år sedan 1876 och är en stor och efterlängtad favorit hos dess ganska kritiska publik. I Holland är han äfven väl känd. Liszt har visat honom mycken vänlighet och de hafva ofta spelat tillsammans. År 1879 gifte sig Sauret med Emma Hotter från Düsseldorf, och sedermera har han tagit sin bostad i Berlin, der han 1880—81 var lärare vid Kullaks konservatorium. Han anses enstämmigt såsom en bland samtidens allra främste violinvirtuoser.

I Amerika, Egypten, Italien, Ryssland har konstnären blifvit firad med samma entusiasm och jemförd med Sarasate hvad skönhet i ton beträffar men till och med af somliga ställd högre än denne. I Tyskland har han gjort sig till den mest omtyckte och tilldragande af alla violinister; hans namn är nog för att fylla en konsertsal. Hvad som förlänar hans konst en så omotståndlig tjusningskraft är icke blott den fenomenala tekniken, utan den honom egna förmågan att förena sydländsk eldighet med klassisk uppfattning. Sauret har nyligen återkommit från en konsertresa genom Spanien och Portugal och har af konungen i Spanien erhållit riddarekorset af Karl III:s orden, samt af konungen i Portugal Kristus-orden. Vid hans återkomst gaf hans vän och konstbroder Xaver Scharwenka en bankett för honom i Berlin, vid hvilken denna stads samtliga konstauktoriteter voro närvarande, och då den unge konstnären helsades med jubel.

Mot nyklaviaturen.

»Nyklaviaturen» är namnet på ett system, hvars anhängare, de s. k. kromatikerna, vilja i benämning och beteckning fullständigt identifiera de enharmoniska tonerna (genom att kalla t. ex. både aiss och b för b, o. s. v.) samt dymedelst i hela musiksystemet, ej blott i vissa instruments stämning, genomföra den liksväfvande temperaturen. Mot denna sträfvan yttrar sig L. Lohse i Musik. Wochenblatt på följande sätt:

Med största förvåning betrakta vi kopparstickskonstens mästerverk; aldrig skulle det dock falla en mästare i denna konst in att vilja lära en målare färgblandningens hemligheter. Det bästa pianospel är endast ett kopparstick emot den målning, som menniskostrupen eller orkestern kan åstadkomma. Icke dess mindre företager sig pianot att vilja för framtiden utöfva det mäktigaste inflytande på bestämmandet af tonbildningens renhet — och denna renhet står i väsentligt samband med tonfärgen —, det vill verkligen göra sig till herre öfver naturen.

Det fullkomligt tempererade pianot är ett under af mensklig uppfinningsförmåga, alldeles såsom violinen i sitt slag. Pianot skall likväl ej förhäfva sig, skall aldrig förgäta, att det aldrig kan vara med om en täflingskamp, der segern tillkämpas genom renheten, skall städse visa sig medveten om sin svaghet och ej utbreda den förderfliga åsigten, att den fina tonåtskilnad, som det ej sjelft kan uttrycka, icke alls kan förefinnas såsom beståndsdel i ett konstverk eller vara en möjlighet för ens de största konstnärer. — För pianisten, som ej kan mer än spela piano, gäller det för en humbug att i Ciss vilja se någonting väsentligen annat än Dess; för den äkta konstnären är påståendet, att Ciss absolut ej är något annat än Dess, ett musikaliskt barbari. Det oaktadt löpa vi den största fara att se nyklaviaturen, det är den tempererade stämningen, med sitt halftonsystem vinna segern. Att den svenska damqvartetten (den första) så underbart förtrollade oss, berodde helt säkert till en stor del på den verkligt ideala tonrenheten. Också i fråga om Florentinerqvartetten hade man genast vid de första ackorden ett intryck, som om man inandades den renaste alpluft. — Att i sången förverkliga denna gyllne renhet är till en viss grad lätt. Ett lugnt dröjande vid de enklaste ackord och vid melodier utan någon utvikning leder till målet. Men så snart kromatiska gångar förekomma, är den största fara för total orenhet för handen, äfven der viljan är bäst och anlaget godt. Teorien, annars den trognaste hjelparinna för sången, kan föra sångaren alldeles vilse. — I alla fall gör den åsigten, att den lilla halftonen heter C-ciss men den stora C-dess, utomordentlig skada. Förhållandet är dock omvändt. Antaga vi C till 256 svängningar, så har det absolut rena Dess såsom 5:e qvarten från C 268,04 svängningar, det rena Ciss deremot såsom 7:e quinten 273 $^3/_8$. — Man torde invända, att det äkta E såsom ren ters till C är väsentligen något annat än 4:e qvinten från C, och så är äfvenledes Dess såsom lilla sekunden till C någonting annat är 5:e qvarten från C. Men förhållandet af 4:5 är för det enkla musiksinnet så lättfattligt, att det fullkomligt ligger inom folksångens område. All kromatik deremot hör till konstmusikens. Bjuder oss alltså naturen på en enkel väg medlet till det rena framställandet af de enharmoniska tonerna, så måste vi mottaga och fasthålla det. Den enharmoniska tonskalan måste alltså heta: C Dess Ciss, D Ess Diss, F Gess Fiss, G Ass Giss, A B Ais. Det stämmer fullkomligt in med de konstnärers åsigt, hvilkas instrument tillåter dem att fritt förfoga öfver de finaste nyanser af tonrenhet: violspelarens och sångarens. Låter man en god violoncellist förespela sig melodien C Dess C H C F E D C H A H C Ciss och ger man akt på Dess- och Ciss-punkterna, så skall man finna, att Ciss ligger åtminstone 1 mm. närmare stallet än Dess. Frågar man en betydande tenor, hvilket han hellre sjunger: höga ass eller höga giss, skall han säkert helst bestämma sig för det första. Förvandlas således fyrklangen F A C Ess enharmoniskt till F A C Diss, så har kören genast att taga några svängningar högre. Paganini åstadkom med det fullständigaste iakttagande af dessa små differenser den mest utomordentliga verkan. Allt som tjenar till att göra dessa fina åtskilnader fullt tydliga och lefvande för musikidkaren bör sorgfälligt uppmärksammas. Vid elementarsången äro att rekommendera klaviaturbilder, å hvilka den uppstigande kromatiska skalan tecknas med gula, den nedstigande med röda öfvertangenter, under det den enharmoniska visar sådana af blandadt gul och röd färg. På det verkliga pianot i dess nu varande gestalt kan man lätt göra begripligt: att emedan skilnaden mellan Dess och Ciss är obetydlig, så fördrager örat en förmildring af Ciss och en skärpning af Dess på det sätt att en tangent förslår för båda tonerna. Men det äkta Ciss ligger närmare D, medan det äkta Dess närmar sig C. Men allt detta är otänkbart i fråga om nyklaviaturen. Bilden af normalskalan försvinner alldeles. Pianot duger ej mera till förklaring öfver dennas bildande. För en djupare insigt i musikens väsende blifver det alltså högst önskvärdt, att nyklaviaturen ej kommer till användande.

Boitos Mefistofeles.

I.

Arrigo Boito föddes år 1842 i staden Padua, och är enligt en del biografer son till den bekanta polska grefvinnan Josefine Radolinska. Vid 8 års ålder inträdde han som elev vid konservatoriet i Milano och studerade der dels hos den berömde maestron Mazzucato, och dels hos Ronchetti. I konservatoriet stannade han hela 9 år. Han hade knappt lemnat det förrän han gjorde sig bekant som musik- och teaterrecensent i åtskilliga tidningar. Redan från början fästade man uppmärksamhet vid hans originela och eleganta stil, hans djerfva språk och det djup af innehåll och kunskaper han uppenbarade i allt hvad han skref. Plötsligt uppträdde Boito äfven som skald och utgaf ett poem »Re Orso», som med ens väckte den litterära verldens uppmärksamhet. Dessförinnan hade »Versernas

bok» utkommit och lagt i dagen så många egendomliga och originela partier, att de konservative kritikerna om hans sätt att skrifva ironiskt nog yttrade: »Boito är en af de modigaste förkämparne för en ny och fri konst, en konst som erkänner sig önska frigörelse till och med från »meterns och formens tunga bojor»

»Franca dei rudi vincoli
Del metro e della forma.»

Boito sjelf bekänner sig emellertid i sin riktning tillhöra den romantiska skolan, hvars djerfvaste målsman han menar sig vara . . . och säkert är att hans på en gång käcka och mägtiga inbillningskraft icke kan annat än rycka med sig och hänföra!

Dock tillfredsställde honom ingalunda en ensidig litterär verksamhet. Han reste till Paris, studerade i några år den fransyska musiken och begaf sig derefter till Tyskland för att göra sig bekant med Richard Wagners musikaliskt-dramatiska reformer. Så komponerades tvenne kantater: »Den 4 Juni» och »Italiens systrar», samt år 1868 den stora operan »Mefistofele». Boito hade här följt Goethes »Faust» så nära i spåren som möjligt, skrifvit ut texten sjelf, gjort den sceniska uppställningen egenhändigt, och tydligen gjort det med den afsigt att troget bevara den tyske skaldens mästerverk för några bearbetningar efter den vanliga, godtyckligt vårdslösa slentrianen. Men operan gjorde vid sitt första framträdande på »la Scala» i Milano ett utomordentligt — fiasko. Kritiken kastade verkliga skurar af ovilja mot författaren-kompositören, och publiken sparade icke på de tydligaste tecken af missnöje! Pressen sysselsatte sig länge och ifrigt med dels anti-Boitoska opinionsyttringar och dels entusiastiska försvarsartiklar i ämnet, men vid andra representationen af stycket blef den konservativa pluralitetens harm så stor, och »Mefistofeles» fall så djupt, att man trodde den unge kompositören aldrig mer skulle kunna resa sig.

Men Boito lät alls icke förskräcka sig! »De bli nog förståndiga», sade han, »och det kommer den dag då de med jublande förtjusning skola återse och återhöra min Mefistofeles, låt dem bara hållas!»

Under tiden arbetade han oförtrutet vidare. Hans vän kompositören Faccio beställde af honom text till en lyrisk dram »Hamlet» som också skrefs. »Hamlet» kom till utförande men gjorde en högst obetydlig lycka. Sedan komponerade Boito en liten opera i 2 akter »Ero och Leandro» samt en stor lyrisk dram vid namn Nerone, hvilka båda ännu ej blifvit uppförda.

Men »Mefistofeles» bidade icke länge förgäfves på den förespådda triumfdagen. Redan 1875 upptogs den i Bologna på stora operan Teatro Comunitativo, och gjorde utomordentlig lycka i denna stad, som anses som den i musikaliskt afseende mest framskridna i hela Italien. Den bolognesiska publiken fruktar icke det nya, det djerfva och banbrytande, tvärtom, man är der ganska avancerad och emottog således den nya realistiska operan med den mest stormande entusiasm. En italiensk kritiker yttrar: »Jag anser att denna opera är ett verk af första ordningen (primissimo ordine), och om Boito är Gounod underlägsen i melodier, så är han honom oändligt öfverlägsen såsom tolk af Goethes Faust samt i stilens storhet och upphöjda ädelhet! Boito är en stor musiker och hans musik liknar ingen annan kompositörs, hvarken bland de döde eller lefvande.»

— — — — — — — — — — —

Ja, mången torde kanske påstå det »Mefistofeles» är den djupast tänkta musikdram som någonsin blifvit satt i noter, måhända dock derföre att ju redan sjelfva texten lemnat stoff till de största idéer som i en menniskohjerna kunna uppspringa. Att Boito endast delvis lyckats, hör dock till sjelfva sakens natur; sådant låter icke »musicera sig» — så att säga! Eller — om de tankar som röra sig i andra delen af Goethes Faust kunna tolkas i musik, så måste denna musik vara af det slag som icke af en vanlig, ytlig och blaserad teaterpublik kan fattas, om den eljest alls kan fattas på teatern, i den trånga och nästan löjliga ramen af fondridå, kulisser och papptak. Boito, hvars geni också ibland fört »de blodlösa skuggornas talan» (i de himmelska härskarornas kör, skuggornas, irrblossens, cherubernas, hexornas och andra mer eller mindre kroppsliga väsendens), kan derföre naturligtvis aldrig med sin »Mefistofeles» bli populär i detta ords egentliga bemärkelse — dertill saknar han för mycket det melodiska elementet som är af sådan vigt för populus. Men vare dermed hur som helst, man kan i alla fall hoppas, att operan hos oss skall bli emottagen af den musikaliska och intelligenta publiken med förtjusning och intresse, samt af andra, mera ytliga åhörare med den aktning, som vanligen kommer de stora konstverken till del; ty ingen kan väl vid åhörandet af denna musik undgå att känna sig berörd af det storslagna och mystiska, det verkligt genialiska i detta den unge italienarens på en gång så realistiska och dock så fantastiska musikdrama.

Ett egendomligt faktum är, att i allmänhet hvarhelst Boitos »Mefisto» blifvit spelad, i Milano, i Wien, i Brüssel, öfverallt har den blifvit emottagen först med ovilja och sedan med en alldeles motsatt värme och entusiasm. Öfverallt har musikkritiken med största ifver kastat sig öfver detta verk, diskuterat, dissekerat och bedömt det, än högst ofördelaktigt och än med glänsande loftal. Några kritici anse att Boito med sin Mefisto visat sig vara en italiensk Wagner, medan andra påstå att hans originalitet är så obestridlig att alla paraleller rent af förfalla. Huru Stockholm skall döma, återstår att se.

Ekonomiska missförhållanden.

I.

Det tillfälliga sammanträffandet af diverse offentliga uttalanden på sista tiden har, sedt i sammanhang, liksom på en vink af Försynen, rätt lifligt varit egnadt att inskärpa hos hvarje tänkande svensk musikvän, huru i grunden uselt det är ställdt med våra offentliga musikaliska understöd, jämförda med dem i andra länder, ja till och med länder, som äro långt mindre och fattigare än det »fattiga Sverige» — såsom man nu enligt vedertagen jargon plägar uttrycka sig — ehuru det kanske vore riktigare att utbyta »fattig» mot »futtig». Än få vi i en motion om pension åt Ludvig Norman veta, att under det ej blott Danmarks utan till och med Norges lilla brödrafolk redan länge beviljat årsanslag åt ej mindre än fyra bland sina tonsättare, så är dylikt till den grad okändt i Sverige, att vi anse oss ha råd att låta våra största tonsnillen svälta i hjäl eller åtminstone i förtid utslitas af ekonomiska vidrigheter. Än påminnas vi, i en modigt och varmhjertadt skrifven inlaga från k. teaterdirektionen, om den hopplösa återvändsgränd, i hvilken hela teaterfrågan redan för längesen råkat genom riksdagens absurda beslut att utpina henne genom oupphörliga ettåriga galgenfrister, och att på en tid, då anslaget oundgängligen behöft ökas, i stället minska detsamma. Än har en insändare i N. D. A. gjort sig till tolk för den som vi tro rätt allmänna och långvariga undran öfver det ofullständiga skick hvari vårt snart sagdt enda offentliga musikaliska bibliotek befinner sig, hvilket i följd af bristande anslag bl. a. gör Musikaliska akademiens ålagda uppgift, att verka för »musiken i hela dess vidd under den dubbla synpunkten af konst och vetenskap», ganska betydligt illusorisk.

Vi hålla det för en pligt att äfven i denna tidning något litet låta dessa frågor passera revy.

Hvad då först beträffar hr Åbergssons motion i Andra kammaren, så göra vi oss ett nöje af att ur dess förträffliga motivering anföra följande i sanning tänkvärda ord:

»Det är allmänt bekant, att konstens utöfvare i vårt land i allmänhet hafva svårt att med sitt arbete försörja sig. För den musikaliske konstnären inträffar i de flesta fall, att ju högre han ställer sitt mål, desto svårare har han att ernå sin bergning. Den, som börjar sin bana med att spela i småteatrarnes och kaféernas orkestrar eller med att gifva musiklektioner åt minderåriga o. s. v., nödgas kanske sålunda begrafva sin konstnärliga begåfning, men njuter dock den sanna tillfredsställelsen att genom eget arbete vinna en tarflig bergning. Den, som komponerar oratorier, symfonier eller musik för stråkqvartetter, har, äfven om han derigenom lemnat det mest värderika bidrag till den högre konstodlingen,

dock åstadkommit arbeten, som i den allmänna marknaden hafva ringa värde och hvilka till hans ekonomiska bergning icke lemna något väsentligt bidrag. Kanske först efter hans död har hans rykte vunnit sådan stadga, att ett eller annat af hans partitur kan inbringa någon penning åt sterbhuset. I dessa förhållanden ligger utan tvifvel förnämsta orsaken dertill, att det musikaliska kompositionsarbetet i den högre stilen här i Sverige, med få undantag, helt och hållet legat nere. Så är det ock min bestämda öfvertygelse, att den svenska musiken skulle exempelvis efter August Söderman fått öfvertaga ett vida rikare arf af sköna tonskapelser, om icke denne ovanligt begåfvade kompositör i förtid dukat under i striden för sin ekonomiska existens.

I de öfriga skandinaviska landen hafva statsmakterna redan för länge sedan behjertat de skapande tonkonstnärernas behof af allmänt understöd. Sålunda uppbär Danmarks förnämste tonsättare, Niels W. Gade, en »livsvarig Hædersgave» af 2,500 kronor, af senaste »Finansudvalg» föreslagen att höjas till 3,000 kronor. Den nyligen aflidne musikern professor A. P. Berggreen åtnjöt ett dylikt författarehonorarium af 2,000 kronor. Gebauer och Ravnkilde uppbära ett årligt understöd af 800 kronor hvardera. Den gamle framstående kompositören Hartman har till följd af sin enskilda ekonomiska ställning varit i tillfälle att afstå från ett offentligt erkännande i denna form; men äfven åt honom har finansudvalget nu föreslagit ett årligt apanage af 3,000 kronor, likasom åt Joseph Glæser, A. Winding och Emil Horneman 1,000 kronor hvardera. Äfven i Norge äro liknande anslag beviljade åt framstående tonkonstnärer. Så ega komponisterne Johan Svendsen, Edvard Grieg och Johan Selmer hvardera ett årligt gage af 1,600 kronor samt organisten professor Lindeman ett understöd af 1,200 kronor årligen, särskildt afsedt att underlätta hans arbete med samlande och utgifvande af norsk folkmusik.»

Så lönar man i grannlanden sina store män. Det må tilläggas, att t. ex. Grieg fick sitt gage redan 1874, då han var blott 31 år gammal! Tänk om Aug. Söderman då hade fått något dylikt, hur mycket hade ej kunnat vara annorlunda!

Vi hafva svårt att föreställa oss, det en så billig begäran, som den nu föreliggande, angående 2,000 kronors komponistgage åt Ludvig Norman, icke skulle af Andra kammarens majoritet beviljas. Vi säga med flit komponistgage, tonsättareunderhåll om man så vill, ty det är icke fråga om egentlig pension eller ålderdomslön för gjorda tjenster, utan om vilkoren för möjligheten att fortfarande vara verksam på det sätt som med både konstnärens krafter och Sveriges ära vore bäst förenligt. Norman har nämligen helt nyligen genom sin storslagna pianokonsert visat, att hans tonsättaretalang icke blott är obruten utan till och med kanske på väg att ingå i ett alldeles nytt skede af i samma mån rikare och friskare alstring, som denna alstring får försiggå mera ohämmad af tyngande mekaniska sysslor. Dess utom är Ludvig Normans namn icke blott svenskt utan europeiskt; och att nu på förhand inlösa en ringa vexel, utställd på hans väntade kompositionsverksamhet, vore helt enkelt att betala en hedersskuld, ej blott till fosterlandet utan till samtiden.

A. L.

Ett konstnärslif.

V.

I fängelset.

(Slut.)

»Lifvet är verkligen ibland romantiskt; om vissa saker ej hände en sjelf, om man blott läste dem, så skulle man säga att berättaren öfverdrifver. Så ock nu, min fröken; denna stund skulle passa i en novell, icke sannt?»

»Herr doktor, hvad jag är glad att ni kan skämta i detta ögonblick! Jag fruktade att finna er sorgsen. Gud ske lof, jag ser att ni tar saken på rätta sättet.»

»På rätta sättet — ja, men hvad är det rätta? Ni, fröken B., som är så ung och så lycklig, ni har så lätt att göra det rätta, för mig har allting jag gjort just varit det orätta. Hvar äro vi? Jo, i ett fängelse! Det är 5 år se'n vi sist sågo hvarandra, hur mycket har ej händt sen dess, hur högt har ni ej stigit, och ack! hur lågt har jag ej fallit.»

»Bäste, värderade vän, tala ej så! Säg mig nu upprigtigt hur ni kom hit, af pappa har jag hört så litet, han säger att han aldrig vågat med er tala derom, af fruktan att såra er.»

»Min unga väninna, derom är icke mycket att säga, hvarför skulle jag såra edra öron med berättelsen om mina skuggspel? Jag kom hit, som ni vet, tillförordnad regimentsläkare på ryska hospitalet. Ni har kanske ingen aning om hur de ryska tjenstemännen sköta sina värf, hurudant mutväsendet t. ex. är? Nå — det hör icke hit, men hvad jag de första tiderna här gjorde för upptäckter, det var redan nog för att komma mig att känna afsky för min verksamhet, som inskränkte sig till att, ett maktlöst medel i händerna på mina förmän, göra den ena handlingen efter den andra som stred mot mitt bättre vetande. Tänk er dessa mina arma patienter, som aldrig kunde återvinna sina krafter, utan stark och tjenlig föda, utan varm temperatur i sina sjukrum, utan vård och utan de medikamenter jag ansåg dem behöfva, och hvilka i hospitalets utgiftsböcker emellertid representerade höga siffror. Tänk er dessa arma svältande soldater saknande allt i detta sjukhus, der så få tillfrisknade och så många ströko med, tänk er dem, bedjande mig om mat, om värme, om vård, om lindring ... Dessa soldater, vana att lida, ledo dubbelt under den jernhårda disciplin som förföljde dem ända in i döden.»

»Nå doktor, hvad gjorde ni? Naturligtvis skaffade ni dem rätt, ni klagade väl för cheferna?» ...

»Ja, jag klagade för cheferna, hvilka först med guld sökte göra mig stum och som sedan, då jag ej teg, varnade mig. Då jag, alltmera djerf, gick öfverste G. och herr L. på lifvet, nöjde man sig ej mer med hot, jag fick börja processen med betalade vittnen emot mig, och följden blef hvad ni ser ... fängelset! ... Snart har jag emellertid tjenat ut min strafftid och är dock icke fullkomligt slagen. Öfverste G. har måst taga afsked och de andra herrarne hafva skingrats som rök för vinden. Höga vederbörande ha väl insett att jag haft rätt. Jag kan snart gå fri — voilà tout — der har ni min historia.»

»Doktor Sachs, får jag se på er riktigt? Hvad ni är blek, och hvad ni har blifvit fet, det är märkvärdigt hvad ni är förändrad. Och er musik, stackars vän, hur är det med den?»

»Illa, min fröken, verkligen illa. Ser ni hur mina händer darra. Det är ej af ålderdom, jag är ju ännu ej så gammal, nej det är mina dissonanser, de ta på ett öra, som älskar renare harmonier. Jag har ingen flygel i det här rummet, och af bara notläsning blir man ej virtuos. Allting har bidragit att krossa mig, icke minst recensenterna som icke förstodo mig, och dock — de handlade kanske rätt, de frälste publiken från en af dessa fingerbrytande mefistofeler som komma dem att misstaga sig på det verkliga och det tillgjorda, ty — ni skall aldrig kunna öfvertyga mig att den, publiken nemligen, förstår hvad som är konst och hvad som är teknisk bravur. Recensenterna gjorde rätt, de dräpte mig och —»

»höjde i stället upp sjelfva Molock — ja deri har ni rätt, doktor. Nu skall jag säga er en sak, förlåt att jag är så uppriktig. Det var ej recensenterna som dödade er, det var ni sjelf! — Jag bör kanske säga ert eget öde. Hvarför valde ni till vänner dessa herrar X. och Y. och Z. som icke gåfvo sig någon ro innan de fingo er i sitt våld med sitt drickande och pokulerande natt ut och natt in. Var nu detta roligt? Ja ja, ni blir ond, det kan jag tänka, men jag sjunger ändå ut. Ni vet att jag har rätt, inte sannt?»

»Det är egentligen icke edert ädelmod som nu talar, men det är likgiltigt, jag är stark i dag, har nyss tagit en bra dosis, som håller mig munter i cirka 10 timmar. Gå på, ni är den vackraste af alla de predikanter jag haft här, således hör jag.»

»Seså, ni grälar, nåväl jag skall då göra mig förtjent deraf! Min arme vän. Ser ni, jag är kommen hit för att säga er farväl, ty jag reser i natt, men innan dess ber jag, ändra er! Sluta upp med att dricka, kasta bort er morfinspruta! Börja att spela åter, kom till mig i München, jag skall hjelpa er i min tur, se'n ni väl hjelpt mig. Jag har en impressario, han skall äfven engagera er, gif mig er hand. Jag kan ej bli er hustru,

det vet ni, men min vänskap skall göra af er mera än ni tror. Min mor har lofvat att bistå mig och ni skall ännu bli hvad ni egentligen längese'n bort vara, en stor konstnär, och hvad ni aldrig varit, en normal menniska; räck mig er hand och lofva?»

»Älskvärda barn, så du svärmar! Allting tror du skall gå så lätt! Du ger mig korgen och bjuder mig en sinekur i stället i din vänskap. Ja, då man är ung och rik som du, så tror man sig med bara ord kunna göra proselyter liksom man klipper till pappersdockor. Jag har ej din energi, Bertha — jag kan ej som du bli hvad jag vill, eller — jag kan ej *vilja,* min vilja är sjuk, dödssjuk, den ligger just nu i själtåget.»

»Doktor, ryck upp er! Tänk hvad jag gjort af mig sjelf, jag som bara är en qvinna. Mins ni när jag den der aftonen spelade på samma välgörenhetskonsert som ni, och gjorde fiasko som ni? Mins ni qvällen derpå, då Anton Door och Wieniawski tjusades af ert spel, och berömde äfven mig för mitt talentfulla slarf? Den qvällen afgjorde mitt öde, jag beslöt att visa verlden att jag skulle blifva någonting för mitt land!

Och hvad jag gjorde? — Jo, jag arbetade. Men icke på pianot. Jag gick till fröken M., vår skickliga gedigna lärarinna i sång och pröfvade min stämma. Jag studerade sång på allvar, och på samma gång harmonilära. Året derpå for jag ut med min mor. Ni vet hur det gick mig i Milano. Lamperti blef min ifrigaste gynnare och förskaffade mig snart engagement. Att det i Amerika lyckades öfver förväntan, har ni ju hört. Ja, jag är lycklig, kanske emedan jag är kall. Jag förlorar ej besinningen när det gäller och föraktar tillräckligt djupt okunnigheten, som tror sig kunna skada mig med sitt klander. Jag har materialet liksom ni, men saknar ert snille och skapande kraft. Jag är äregirig och skyr intet medel att nå mitt mål. Jag försakar allt för min konst, och jag ser vaken och klar tingen så som de äro. Följ mig och ni skall bli lycklig!»

»Nej, min fröken, jag är utan vilja, jag kan ej; edra triumfer skulle icke släcka min törst, jag skulle der som här . . .»

»Se så, nu börjar ni på nytt igen! Lemna det der, och låt oss hellre planera. När kommer ni härifrån?»

»Inom några veckor, just då ni sjunger under detta vackra italienska namn i Madrid på den stora operan som Amneris i Verdis nya opera, just då är jag fri härifrån och kan börja lifvet på nytt. Men jag säger er, jag gitter intet mer. Hör ni, jag gitter icke! Jag är trött intill döden. Jag skall berätta för er en saga: Se på den här lilla klara, oskyldiga, kristallfärgade vätskan. Det är lifselixir. Man får evigt lif af den genom döden. Man lefver fort och bra och plågfritt en tid, och så kommer man snabbt in i det eviga intet. Det är för mig en fråga på högst ett år, sen börjar hvilan. Reqviem æternam!

Jag *kan* ej räddas. Ser ni min hand darrar, mina ögonlock sjunka ofrivilligt ihop, och här inne känner jag, då elixirets verkan är slut, ett qval . . .

Ni räcker mig handen och ber mig följa. Nej, spöken skola ej följa er, och jag är ju ett spöke, jag! Gå och blif lycklig, jag vet att ni förtjenar det . .»

— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

Här måste denna sannfärdiga historia — hvars slut är lätt att gissa — afbrytas, emedan återstoden af det manuskript vi följt är alldeles oläslig. Detta den olycklige doktorns egenhändiga manuskript hittades bland hans qvarlåtenskap, sedan han helt kort efter sin befrielse ur fängelset aflidit. *Daniel Sten.*

Obs. Eftertryck förbjudes.

Från scenen och konsertsalen.

Bland märkligare musiknöjen må nämnas R. Hennebergs matiné, hvarvid en af honom komponerad kantat (tillegnad sällskapet W.-6) kom till utförande. Den inleddes med en introduktion för orkester, skildrande öfvergången från mörker till ljus, ett »kaos» i mildare form, hvarefter vidtager ett solo för tenor och kör. Öfriga nummer utgöras af en soloqvartett, ett melodiskt vackert baryton-solo, ett bas-solo, samt finalen (Bacchanale), som på ett namnet värdigt sätt, friskt och lifligt afslutar den, för att vara ett tillfällighetsstycke, mycket förtjenstfulla kompositionen, i hvilken tonsättaren ådagalägger både ganska stor melodisk uppfinningsförmåga och synnerlig talang i tillgodogörandet af orkesterns resurser. Solopartierna utfördes af åtskilliga sångare från härvarande teatrar; orkestern var fullstämmig; den kraftiga kören bestod af ledamöter bland sällskapet, hvars stora festsal vid nämnda tillfälle för första gången upplåts för allmänheten och visade sig vara ett godt musikrum.

Några riksdagsledamöter från landsorten ha proponerat operans stängning. Sånggudinnorna skola således kanske drifvas ut från våra landamären. Vi få då nöja oss med vaktparaden, hvilken dock såsom onödig statslyx äfven snart nog slopas, med varieté-teatrarnes musikaliska cancan eller med kafémusikens trumpolkor. Det kommer sålunda en tid, då vi få lefva i minnet af hvad som varit. Må sedan barbarerna komma östan ifrån (n. b. när vi äfven blifvit utan försvar); de taga nog våra pengar, men låta oss kanske erfara, att de ej ringakta de sköna konsterna. Men innan det möjligen »varder natt», må vi ännu en gång förfriska oss vid tonerna af Mozarts »Figaros bröllop», der fröken Wendla Andersson såsom Cherubin tolkar den gryende kärlekens ängslan och plåga. Vekheten framträder nog hos alla senare framställarinnor af denna roll, men den späda sinliga glöd, som karakteriserar den unge pagen, har ej alltid blifvit så framhållen, att man fått en riktig totalbild af Cherubin. Båda dessa nyanser lyckas fr. Andersson på ett förträffligt sätt sammanpara i sin sång, och hennes spel är fullt af lif och behag, på samma gång den bortskämda pojkens käckhet vederbörligen framträder. Mindre lyckades hon som Mignon, för hvilken hon saknar tillbörlig kraft och vildhet; men så har hon ock der haft ovanligt utmärkta föregångerskor.

I förstnämda opera har nyligen såsom Figaro debuterat hr E. Johanson, hvilkens angenäma basröst skulle vinna i böjlighet och styrka, om dess egare tillegnade sig en bättre sångmetod, hvarigenom tonen framkom mer öppen och klangfullare. Med öfverraskande ledighet och säkerhet återgaf han den vokala delen af detta svåra parti och hans spel vittnade om kallelse för scenen. Hans debut var afgjordt lyckad.

På Nya teatern har en tid för goda hus uppförts en operett i 3 akter, benämd »Bellevilles mö», med musik af en här förut okänd tonsättare, Carl Millöcker, kapellmästare vid Theater an der Wien. Komponistens talang röjes mest i flere af de anslående ensemblestyckena, bland hvilka några ega verklig opera-comiquestil; i andra nummer faller författaren in i det banala skrifsätt, som operettkomponisterna ännu tyckas hafva svårt att frigöra sig från, förmodligen i tanke att publiken annars skulle sakna detta andefattiga »trram ta ta», som ofta får utgöra finalernas höjdpunkt och afslutning. Operetten i fråga har här väckt mycket bifall, hvartill den tokroliga texten i sin mån bidragit. Utförandet är godt, i synnerhet har hr Holmqvist i f. d. lampfabrikören Troupeau funnit en af dessa roller, för hvilka han tyckes klipt och skuren. Fröknarna Pettersson och Andersson alternera i Virginies roll med ungefär lika framgång, hvad spelet beträffar. Den senare eger dock för ringa röstmedel att uppbära sångpartiet på ett tillfredsställande sätt.

Det med mesta intresse motsedda musiknöjet var naturligtvis Musikföreningens sjette konsert, då Mendelssohn-Bartholdys oratorium »Elias» kom till utförande på ett sätt, som gör föreningen den största heder. Hufvudstadens musikaliska publik sattes då f. f. g. i tillfälle att få höra hr Salomon Smith, som redan förut gjort sig ett namn såsom förträfflig bassångare. Hans kraftiga stämma fylde utan ansträngning den rymliga Ladugårdslandskyrkan och hans föredrag af Elias' parti var ädelt, högstämdt och varmt. Tonen var säker och fast, textuttalet tydligt. Under vår nuvarande brist på goda basröster vore hans fästande vid hufvudstadens musiklif en stor vinst. Fröknarna Niehoff och Agnes Jansson bidrogo äfven högst förtjenstfullt i solopartier. Fr. Berna Schück lät i ett annat soloparti höra en klangfull stämma, men hennes föredrag var väl häftigt nyanseradt och derför mindre lämpligt vid detta tillfälle. Hr Hugo Beyer redde sig bra i tenorpartiet, der

detta ej låg högt; för öfrigt var hans föredrag något torrt. De storslagna körerna sjöngos jemnt och rent. Hofkapellet utförde ackompagnemanget. Det hela leddes af förste hofkapellmästaren L. Norman, som med säker hand sammanhöll den talrika medverkande personalen. Oratoriet gjorde ett storartadt intryck och står åtminstone i rent musikaliskt afseende ingalunda efter tonsättarens tidigare oratorium »Paulus», hvilket man har velat tillerkänna mera friskhet i uppfinningen.

Madame Héritte-Viardots första musiksoaré beredde åhörarne mycket nöje, dels emedan dervid utfördes endast hennes egna kompositioner, hvilka alla egde nyhetens behag, dels derföre att dessa voro i melodiskt afseende synnerligen friska och anslående och i sin faktur visade ett ovanligt och utveckladt tonsinne. Författarinnan spelade sjelf på ett fulländadt sätt pianopartierna i de båda pianoqvartetterna i d-dur och a-moll, hvilka likvisst icke egde den klassiska qvartettens genomförda form. Fröken Ek sjöng tre sånger af samma tonsättarinna: Rêverie orientale, Die Spröde och Le Galop, af hvilka Die Spröde tycktes oss vara den mest anslående. Le Galop är ett svårt koloraturstycke, som dertill fordrar ett säkert öra, men fröken Ek öfvervann med lätthet alla svårigheter och skördade enhälligt bifall. Madame Héritte-Viardots andra soaré motses, när detta skrifves, med nöje, men lärer tyvärr blifva ett afsked från hufvudstaden, der hon såsom sånglärarinna verkat mycket godt.

Icke mindre nöje skänkte fröknarna Lindberg, Åberg och Lagerwall en talrik åhörarekrets vid sin andra soaré för säsongen. Programmet upptog en pianotrio i e-moll af Haydn, Menuet, Sarabande och Gavotte ur suite för piano af Rubinstein, spelade af fr. Lindberg, samt Beethovens präktiga trio i B-dur (op. 97). Att denna damtrio, som i flere år spelat tillsammans, bjuder ett godt samspel och ett redbart arbete, är en känd och erkänd sak. God nyansering och om känsla vittnande uppfattning saknas ej heller. Haydns trio spelades derföre på ett särdeles berömvärdt sätt. I Beethovens trio saknades blott denna hänryckande schwung, som gifver hans senare tonverk deras rätta karakter och låter deras gripande kraft göra sig fullt gällande. Rubinsteins klassiskt sköna sarabande ådrog sig mycken uppmärksamhet.

Slutligen är att kortligen erinra om reprisen af »Judinnan», med fröken Strandbergs särdeles vårdadt genomförda Eudora. —*d*—

Nya teatern:	30	jan.	Bellevilles mö.
Stora teatern:	9	febr.	W. Andersson — Mignon.
Konserter:	1	»	Musikföreningen (Elias).
»	3	»	Motettafton.
Kammarmusik:	6	»	Héritte — Viardot (egna kompos.).
»	9	»	Lindberg, Åberg, Lagerwall.
Matiné:	4	»	G. Ryberg.

Svenskt arbete i Frankrike.

Ehuru affattad på ryska, franska och tyska språken, är likväl Henriette Nissen-Salomans berömda »Etude du chant» ett svenskt arbete, så sant författarinnan är infödd svenska. Då det måste vara glädjande för hvarje musikalisk patriot att se den stora uppmärksamhet det väckt vid sjelfva Paris-conservatorium, göra vi oss ett nöje af att här, med adressatens tillstånd, meddela Ambroise Thomas' intressanta utlåtande på originalspråket.

A. M. Siegfr. Saloman.

Paris, le 2 novembre 1882.

Monsieur et cher confrère.

Je vous remercie d'avoir bien voulu m'envoyer l'important ouvrage de Mme Nissen-Saloman intitulé:

L'Etude du Chant.

Je viens de l'examiner avec un vif intérêt, et j'en ai remarqué l'ordre méthodique et les idées nouvelles.

Le soin qu'a pris l'auteur de réaliser pour toutes les natures de voix la transposition des exercices, transposition qu'on laissait faire ordinairement aux professeurs, me paraît une innovation heureuse.

J'approuve aussi d'avoir écrit des leçons de mécanisme, où les tons mineurs alternent avec les tons majeurs.

Dans le chapitre des ornements et des points d'orgue, il est curieux et profitable de lire un certain nombre de ceux que l'on doit à des célébrités du chant.

Enfin cette méthode consciencieuse, essentiellement pratique et bien digne du talent et de la réputation de Mme Nissen-Saloman, me semble appelée à prendre place parmi les ouvrages les plus complets destinés à l'enseignement vocal. Aussi me ferai-je un devoir de signaler ce livre à toute l'attention de mes professeurs.

Veuillez agréer, monsieur et cher confrère, l'expression de mes meilleurs sentiments.

Ambr. Thomas.

Lika berömmande utlåta sig samtliga sånglärarne vid konservatoriet i Bruxelles, der arbetet redan är användt, och hvars direktör, F. A. Gevaert, till fullo instämmer i loforden.

Från in- och utlandet.

Professor O. Byströms nya sångskola, som fortgått från och med Oktober sistlidet år, har omfattat *tonanslaget* och *tonbildningen*, *sammanbindning* af de olika *registren* samt afslutats med *trillslagets* förberedande. Samtidigt har fortgått en kurs i *allmän musiklära*, *notläsning* och *notskrifning*. Hvarje sångskolans elev har erhållit 3 timmars undervisning i veckan. Med nyåret öppnades sångskolan å nyo, och komma de elever, hvilka tillfredsställande genomgått förra terminens kurs — *1:sta sångklassen* — att utgöra en *2:dra klass*, der vidare specialstudier ega rum.

Franz Nerudas kammarmusiksoaréer äro, enligt hit ingånget telegram, uppskjutna till början af nästa månad i följd af sjukdomsfall inom qvartetten.

K. Musikkonservatorium. Under innevarande vårtermin är elevernas antal 146 (79 manlige, 67 qvinliga), hvilka studera såsom hufvudämne: *orgel:* 30 (19 m., 11 q.); *sång:* 43 (13 m., 30 q.); *violin:* 19 (15 m., 4 q.); *violoncell:* 5 m.; *kontrabas:* 1 m.; *flöjt:* 5 m.; *oboe:* 1 m.; *klarinett:* 6 m.; *fagott:* 2 m.; *valdthorn:* 2 m.; *trumpet:* 2 m.; *kornett:* 2 m.; *basun:* 1 m.; *piano:* 23 (3 m., 20 q.); *kontrapunkt:* 3 (2 m., 1 q.); qvarstående i harmonilära: 1 q. Dessutom studera, jämte annat hufvudämne, *sång:* 1 q.; *violin:* 1 m.; *komposition:* 1 q.; *kontrapunkt:* 7 (5 m., 2 q.). Af dessa äro födda i Stockholm: 67 (38 m., 29 q.); landsorten: 71 (37 m., 34 q.); Norge: 5 (3 m., 2 q.) Danmark: 2 q.; Tyskland: 1 m.

Hilma Wall uppträdde söndagen den 28 Januari i Falun och förstod »att tillvinna sig sina åhörares varma sympatier genom sin vackra röst och sitt synnerligen tilltalande föredrag, vitnande både om en sann musikalisk uppfattning och att hon åtnjutit en förträfflig handledning vid sina sångstudier».

Kristiania d. $^5/_2$

Musikföreningens 4:de konsert egde rum den 27 jan. Vid detta tillfälle utfördes Beethovens D-dur-symfoni, som af orkestern under ledning af Svendsens mästerliga taktpinne återgafs särdeles väl. Det är emellertid mycket beklagligt, att våra orkesterförhållanden icke skola kunna ordnas så, att man bland orkesterns många instrument också kan få höra de i allmänhet så oumbärliga oboerna och fagotterna. Visserligen finnes det alltid ett stort tacksamhetsregister att påräkna från publikens sida för musikföreningens verksamhet, men jag tviflar på, att det är någon annan omständighet, än att denna icke har så tydligt begrepp om det som fattas, hvilken förorsakar tystlåtenhet rörande ett kraf, som ovilkorligen borde vara för både publiken och konsten ett oundgängligt. Musikföreningens andra nummer var Mendelsohns D-moll-konsert för piano och orkester. I solopartiet uppträdde fröken Karen Ölstad, bekant från Ysaye-konserterna härstädes. Det är ej synnerligen mycket att säga om fröken Ölstads spel, och skall man yttra sig något för eller emot, tro vi att det skonsammast bedömes såsom bärande elevprägeln.

Den 30:de hade fru Basilier-Magelsen konsert i Logens stora sal, der en talrik publik infunnit sig. Hon assisterades denna afton af fröken Lilly Braathen och en amatris (båda hennes egna elever), sångaren Holmström och pianisten Ursin (ackompagnatör). Det är länge sedan fru B. M. sjöng offentligen här, och det var derföre dubbelt kärt att få höra henne igen, så mycket mer, som man rätt ofta kan känna sig trött på allt det halfiärdiga och all den dillettantism, som rätt ofta här hos oss föres opp på estraden till att fylla partier, om hvilka man med rätta kan fordra att de varda konstnärligt utförda. Begge de debuterande damerna gåfvo till känna ganska respektabla röstmedel. De på programmet sig presenterande unga komponisterna Winge och Kajanus gjorde mycket godt intryck. Holmströms prestationer väckte mycket bifall vid denna konsert, så som de i allmänhet göra på Tivoli, der han, jag tror, nästan hvar afton uppträder tillsammans med Jacobson, fru Högfeldt-Åberg och en norsk debutant: Dagny Mordt, som nyligen för första gången beträdt tiljorna. Man har under loppet af denna vinter med särdeles framgång gifvit der »Konung för en dag» och »Martha», i hvilken sist nämnda opera herr Jacobson gjort lycka med »portervisan». De främmande sångarne arbeta tydligen flitigt på att nå det bästa möjliga som de kunna för hvarje gång, och hvad den norska debutanten angår, tör man kunna antaga, att hon med så pass goda röstmedel bör blifva någonting af, ifall hon med allvar och ihärdighet vill gifva sig till att studera vidare både beträffande röstens utveckling och — hvad som är lika nödvändigt — det som behöfs för scenen. Detta kan anbefallas åt alla, icke blott vid denna scen, utan äfven åt andra, som äro anstälda vid våra teatrar här hemma. *S.*

Leipzig. På 15:de Gewandhauskonserten uppträdde violinisten Emile Sauret med en konsert af Moritz Moszkowsky; den berömde violinisten — di primo cartello — uppväckte genom sitt spel ett bifall, som man kunde kalla — frenetiskt. Det kunde ej annorlunda vara — heter det — med denna kolossala, alla svårigheter öfvervinnande teknik, denna förtrollande ton, detta snillrika, själfulla föredragssätt.

Berlin. Den 3 Jan. gåfvo hrr Xaver Scharwenka, Emile Sauret och Grünfeld (violoncell) sin andra abonnemangsoaré med utomordentligt bifall. En trio i B-dur op. 34 af Ph. Rüfer vann mycken uppmärksamhet såsom en komposition af verkligt värde.

Eugène d'Albert, den unge eleven af Liszt, hade sin första konsert i sångakademien d. 10 Jan. Sedan den oförgätlige Carl Tausigs första uppträdande här 1865 har man ej hört ett sådant spel och ett sådant bifall. Publikens entusiasm steg från nummer till nummer. Med Eugène d'Albert har ett nytt snille börjat sitt segerlopp, en pianokonstnär som endast i Liszt Bülow, Rubinstein och Tausig har liknande föregångare.

Paris. »Opera populaire», det nya af stadsförvaltningen understödda konstinstitutet, säges komma att få till direktör herr Eugène Ritt. Angående understödsvilkoren, som äro municipalrådet förelagda, anföras följande detaljer: Det årliga tillskottet ur stadskassan belöper sig till 300,000 francs. Derför måste herr Ritt förpligta sig att uppbygga en mot eldfara betryggad teater med minst 2000 platser, af hvilka tre fjerdedelar eller fyra femtedelar upplåtas åt publiken för billigt pris, d. v. s. till ej mer än 3 francs. För de öfriga platserna får direktören bestämma tarifen. Teatern, som med undantag af två månaders ferier skall vara öppen hvarje afton, måste hvarje år uppföra minst tio akter ny musik och får förfoga öfver hela Frankrikes och utlandets repertoar, med uteslutande af operetten; endast operor, men äfven komiska sådana, få gifvas. Direktören bör äfven gifva äldre musikverk, så vidt dessa hafva en historisk betydelse men får i afseende på uppsättning och dekorationer ej nedlägga för stora omkostnader. Hans orkester skall minst räkna 75 musiker, chören 60 personer. Såsom solister engageras 2 första och 2 andra tenorer, 3 baritonister, 2 bassister, 2 komiska sångare, 2 sopraner, 1 kontraalt, 2 altar etc.

London. Gaiety-teatern firade d. 1 Jan. sin 14-åriga tillvaro. Direktör Hollinghead begagnade detta tillfälle att inför publiken framlägga en tablå öfver teaterns ekonomi. Bruttoinkomsten under dessa 14 år uppgick till 544,000 pd. sterl. Häraf fick staten 16,000 i skatt, 30,000 hade utgått till författarehonorar, 40,000 till annonser och andra publikationer, 200,000 till de spelandes aflöning. Direktören sjelf har gjort en lysande affär på sin teater, hvars repertoar visar ett öfverflöd af baletter och sceniska effektstycken. En satiriker menar, att direktören sparat ihop de stora summorna på damernas toaletter

Hans Richter annonserar nio stora konserter, hvilka komma att gifvas i S:t James Hall d. 7, 10, 21, 28 Maj, 4, 11, 18, 25 Juni och 2 Juli. I Kristallpalatset i Sydenham kommer 15—22 Juni att gifvas den hvart tredje år återkommande Händelsfesten.

Wien. Redogörelsen öfver operans finanser visar en vinst af 20,000 fl. Dotationen från kejserliga kabinettskassan har varit 300,000 fl.; inkomsterna visa sig mer än 200,000 fl. större än förut, så att vidare subvention ej nu behöfts, då förut under sex år utom det kejserliga tillskottet 220,000 fl. erfordrats till betäckande af operans deficit. »Så» — heter det i en tysk musiktidning — »har intendenturens sträfvan på det konstnärliga området äfven haft praktisk framgång, ett bevis på att man endast skall bjuda publiken på goda saker för att vinna den för sig.»

Grabow i Kjöbenhavn. Ändtligen lyckades det att låta fröken Grabow uppträda på k. operan i Kjöbenhavn i hufvudrollen i Mignon, sedan denna opera fyra eller fem gånger varit bestämd att uppföras, och att döma efter Kjöbenhavnstidningarnas yttranden var det en fullständig »succès» för henne. Dagbladet fäller följande omdöme om vår landsmaninna: »Fröken Grabows röst är en bland de vackraste, man på lång tid har hört på den k. teatern; en bland dessa fylliga, omfångsrika, jämna och väl utbildade sopraner, som ha sitt hem i Italien och i Sverige.

Barcelona. Donizettis efterlemnade opera »Hertig Alba» (Il Duca d'Alba) har gifvits å Liceo-teatern men ej gjort någon lycka.

Padova. Fröken Ingeborg Ås har med lysande framgång debuterat här såsom Azucena i »Trubaduren».

Hamburg. Den 6 Jan. debuterade å stadtteatern den på direktör Pollinis initiativ och bekostnad utbildade unge tenoren, f. d. droskkusken Heinrich Bötel såsom Lyonel i »Martha» och firade med sitt första teatraliska försök en glänsande triumf.

Bayreuth. Svårigheterna för årets »Parsifal»-spel tyckas vara öfvervunna, emedan föreställningarna nu äro bestämda att ega rum under Juli från och med d. 8 t. o. m. d. 30 hvarannan dag. Personalen kommer att blifva den samma som förut.

Dessau. Aug. Klughardts opera »Gudrun» gafs för första gången d. 12 Januari på härvarande hofteater. Framgången kunde ej vara fullständigare. Efter tredje aktens slut, likasom under hela operan, hyllades komponisten entusiastiskt. Lagerkransar och orkester-»tusch» var ingen brist på. Klaverutdraget är utkommet hos Bote & Bock i Berlin, der man bereder sig att uppsätta operan å hofteatern.

Newyork. Äfven här har en undersökning af teatrarnes eldfarlighet egt rum. Endast 2 af dem alla — Wallacks och Harrigan Harts' — erbjuda fullkomlig trygghet, de öfriga äro mer eller mindre bra. Några omdömen om Newyorks förnämsta teatrar följa här: »Booth's — nöjaktig; Standard — kan ej göras betryggande; Haverleys — icke bra; Academy — defekt; Union — befinner sig öfver ett restaurationskök; 5 Avenue Theatre — bra; Daly's — mycket dålig; Grand opera House; — ganska bra; Madison Square — ej perfekt; Bowery Theatre — en verklig tändsticksask. Strängare förordningar väntas med anledning af denna undersökning komma att utfärdas.

I *Cincinnati* tänker man på att uppföra en mönsterteater efter förebild af en i New-Orleans redan existerande. Direktionens hufvudändamål — ekonomiskt taget — är att icke förtjena en penny utan låta hela inkomsten gå åt till teaterns driftkostnad. Hvarje plats på teatern skall utgöras af en sluten loge för 1 el. 2 personer, så att hvarje konstentusiast, eller ett par af sådana, kan utan att bekikas af andra få vara allena eller också, om pjesen ej behagar dem, obemärkt smyga sig ut till sina vänner i buffeten.

Philadelphia. Den firade polska sångerskan Madame Modjeska har låtit höra sig här i Chesnut Street Opera House och blifvit entusiastiskt firad. Tilloppet af åhörare var så stort, att man för att bereda publiken rum måste placera orkestern — under scenen.

Max Bruch, för närvarande direktör för »Philharmonic Society» i Liverpool, kommer efter flere inbjudningar från Amerika att i Mars resa öfver dit för att i Newyork, Boston, Chicago, Cincinnati, Milwaukie och andra städer personligen leda utförandet af flere bland hans större chörsaker såsom »Frithiof», »Odysseus», »Die Glocke» och »Arminius». — På sommaren 1883 lemnar Max Bruch England för att slå sig ned i Breslau, der han kommer att blifva anställd som kapellmästare för orkesterkonserterna.

Om *Adelina Patti* i Amerika berättas att hon utan att sjelf veta det ger i detta land — sånglektioner. På hennes konserter ser man nämligen här och der sånglärare sitta med partitur i hand och anteckna de ställen, der hon gör andhämtning och kadenser.

Af *California-feber* tycks hela musikverlden i Förenta staterna vara angripen. Thomas begifver sig dit, troligen äfven violinisten Damrosch; Minnie Hauk har fått flera anbud derifrån; Chr. Nilsson är redan der, Emma Thursby är af Strakosch engagerad för en tur dit, och Patti underhandlar man med; hon skulle gifva 15 konserter och är bjuden 4,500 Doll. pr konsert men säges fordra 5,000.

Henri Vieuxtemps samling af violiner och stråkar har inköpts af hertig Campo-Medina för 50,000 frcs. Hertigen är förut egare af en dyrbar instrumentsamling.

Egendomliga teaterförhållanden herska på Cuba. Der hör det till alcaldens tjenstförrättning att vara närvarande vid de dramatiska föreställningarne och bestraffa skådespelarne, om han anser dem straffvärda. Nyligen spelade en vandrande trupp af den sorten, som man i Amerika kallar »Barnstormers», hvad vi kalla »teaterband», i en liten småstad »Den gordiska knuten», men konstnärerna hade illa lärt in sina roler och sufflören måste anstränga sig till det yttersta. Vid slutet af föreställningen framträdde direktören, såsom vanligt, till rampen och yttrade: »Mina damer och herrar! i morgon skola vi ha den äran att inför denna distinguerade publik spela »Filosof utan att känna det» — »Håll!» tillropade honom alcalden, »ni har i dag spelat stycket »Den gordiska knuten», utan att känna det; är det på samma sätt med »Filosofen» i morgon, så sätter jag in er.»

Chopins död. I den franska »Figaro» lemnar den bekante Ignotus efter meddelanden, som han erhållit af den döde bildhuggaren Clésinger under hans lifstid, några nya detaljer om Chopins sista stunder. Clésinger var intim vän till den store komponisten och till sista minuten närvarande vid hans dödsbädd. Enligt hans berättelse förgingo de sista minuterna på följande sätt: Chopin låg i sin stora salong, dit man fört honom. Det var ett åt gärden beläget rum i entresolen af huset N:o 12 Place Vendôme. Endast några få möbler funnos i rummet, egentligen ingenting annat än en Pleyelsk flygel. Kwiatkowski, Guttman och Clésinger hade tre eller fyra nätter i rad vakat hos den sjuke. Det var mot 8 på aftonen; det sista ögonblicket närmade sig. Man har ofta berättat, att furstinnan Marcelline Czartoriska just då spelat 13:e psalmen af Marcello. Detta är ett misstag. Hon hade under dagens lopp spelat denna psalm och på den döendes önskan spelat om den samma. Till slut kunde Chopin knappast tala mera. Han såg på den sköna grefvinnan Delphine Potocka och sade helt sakta: »Schuberts Ave Maria.» Hon förstod honom och sjöng sången. Chopin höll Kwiatkowskis hand sluten i sin och tryckte den då och då i det han sakta mumlade: »Min Gud, hur skönt det är!» Kort före midnatt dog han.

Allgemeine Musikalische Zeitung, grundad af Breitkopf & Härtel 1798 och 1848 öfvertagen af firman Rieter-Biedermann, har med förra årgången aflidit. Den siste redaktören var Chrysander.

Konserttournée. Från Brüssel skrifves följande: M:lle Blanche Deschamps, Brüssels mest firade sångerska, ämnar tillsammans med m:me Bosman, likaledes en stjerna vid härvarande Théâtre Royal de la monnaie, samt några utmärkta artister från operorna i Paris och utlandet under nästkommande vårmånader gästa Skandinaviens större städer.

Ett *operahus på hjul* hör till de nyaste amerikanska uppfinningarne och eges af ett sällskap, som har sitt hufvudqvarter i Kansas City i staten Missouri. Det består af 8 jernbanevagnar, hvilka genom åtskilliga sinrika inrättningar kunna förvandlas till en rymlig byggnad med fullständig scen och åskådareplatser.

Teresina Tua, den unga förtrollande violinvirtuosen, har fått i arf efter en konstälskande markis i Genua dennes präktiga instrumentsamling, bestående af 2 Stradivari, 3 Jos. Guarneri, 1 Amati-qvartett, Ruggiero-violoncell, 2 Caspar da Salò-violiner, 1 Jac. Stainer och 2 Guadagnino äfvensom en samling af Mandoliner och Digamba-violer.

Verdi har nyss skänkt sin lilla födelsestad Buseto i närheten af Piacenza ett fullständigt sjukhus med alla tillbehör. Bygnaden uppfördes från grunden ny och möbler, medikamenter och allt skänktes till densamma af honom ensam.

Dödsfall.

Schütz, Carl August Hubert, grosshandlare, f. $^{22}/_{7}$ 1837—†$^{25}/_{1}$. Sjelf sångare grundade han för omkring 20 år sedan den lilla manschör af goda röster, som under namn af »Schütz-ska qvartetten» såväl å konserter som i privata kretsar gjort sig mycket känd och värderad i hufvudstaden.

INNEHÅLL: X. Scharwenka. E. Sauret (med porträtt). — Mot nyklaviaturen. — Boitos Mefistofeles. I. — Ekonomiska missförhållanden. I. Af *A. L.* — Ett konstnärslif (slut). Af *Daniel Sten.* — Från scenen och konsertsalen. Af —*d*—. — Svenskt arbete i Frankrike. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Annonser.

Alma Stjernbergh

(elev af **Fru Fredrika Stenhammar**) meddelar

sångundervisning.

Anmälningstid 10—12.
Nybrogatan 11 A, 2 tr. upp.
(G. 874 × 2.)

Franz Neruda's

Kammarmusik-Konserter

äro t. v. uppskjutna.

Emil Sauret

och

Xaver Scharwenka

gifva sin 1:a Konsert

Tisdagen den 20 Februari kl. ½ 8 e. m.

i K. Musikaliska Akademiens stora sal.

Att vi i **Sverige**
försälja våra
Flyglar och Pianinos
endast genom
Herr **Aug. Hoffmann**
i Stockholm
tillkännagifves härmed.
Steinway & Sons
NEWYORK.

Piano-
och
Orgel-instrumenter
Största lager.
Billigaste priser
hos
I. Dannström & Co.
16 Regeringsgatan 16.

Piano- och Orgelmagasinet
N:o 8 Arsenalsgatan N:o 8
midt emot Kongl. Stora teatern
har att erbjuda stort urval af ***Flygelpianon, Pianinon*** och ***Taffelpianon*** samt ***Orglar.***
Äldre instrument öfvertagas vid köp af nya.
Stämning och ***reparation*** af såväl Pianon som Orglar verkställes.
Delar till orgelharmonium, såsom ***tungor*** (spel), ***registerskyltar, klaviaturben, tonlådor*** m. m. till billiga priser.
Fullständiga priskuranter erhållas gratis.
Stockholm, IVAR HIRSCH.
f. d. Abr. Hirschs Pianomagasin.

Kongl. Konservatorium för Musik i Leipzig.

Nästa påsk börjar en ny undervisningskurs. **Onsdagen den 28 Mars** kl. 9 f. m. eger mottagningspröfningen rum.

Undervisningen sträcker sig öfver alla grenar af musiken (harmoni och kompositionslära; pianoforte, orgel, violin, viola, violoncell, kontrabas, flöjt, oboe, klarinett, fagott, valdthorn, trumpet, basun, harpa, — i solo-, ensemble-, qvartett-, orkester- och partiturspel; direktionsöfningar, solo- och körsång samt lärometod, i förbindelse med öfningar i offentliga föredrag; musikens historia och esthetik; italienska språket och deklamation).

Honoraret för undervisningen utgör 300 mark om året, som i tre terminer, påsk, michaelsmessan och jul, i förskott betalas med 100 Mark. Dessutom skall erläggas: 9 mark inskrifningsafgift och 3 mark om året till institutets uppassare.

Utförliga prospekt utlemnas af direktionen kostnadsfritt; kunna äfven bekommas genom alla bok- och musikhandlare i in- och utlandet. **Leipzig** i Januari 1883.

Direktorium för Kongl. Musik-Konservatorium.
Dr OTTO GÜNTHER.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1883.